

יוסף לקה

לקחי חן ומאמרים לפרשת השבוע

יוצא לאור על ידי
מוסדות
"טוב וחסד"
בנשיאות הגאון
רבי יוסף חיים רווח
שליט"א

ז

פרשת תצוה

לקחי היום

אקטואליה בראי התורה

ב"ה אכשור דרי, ובדורינו כמעט ולא תמצא כופרים "אידיאליסטים", רוב רובו של הדור מאמין הוא במציאות השי"ת, אך לרוב התאוות הבהמיות, נמשכים הם אחר חיי ההבל.

ובפי ההמון שגור הפתגם "די לי שבליבי אני מאמין" וחושבים הם שדיים בכך, עד שהליץ על כך הצדיק ר' שבתאי יודלביץ, כי לא פלא שמחלות הלב מצויות היום לרוב, ל"ע. שהלא את כל התרי"ג מצוות מעמיסים על הלב...

בואו נא ונוכחה, עד כמה דעת התורה היא ההיפך הגמור מכך. שהנה בפרשת ציצית אנו אומרים "וזכרתם-ועשיתם", כי לא די בזכירה, וצריכים אנו גם לעשייה.

ועל כך הושבעו בני" במעמד הר גריזים ועיבל, "ארור אשר לא יקים את דברי התורה הזאת", וכתב בספר הברית, כי האומר שהלב עיקר, סופו שלמצוות שלו לא יהא קיום, ונכלל הוא בכלל הארור הנ"ל ה"י.

זהו, גם הויכוח שהיה בין מרע"ה למלאכי השרת בעת מתן תורה. שמלאכי השרת טענו 'תנה הודך על השמים', כי התורה עיקרה החלק העיוני והמחשבת, אך מרע"ה, לבקשת השי"ת, עונה להם; וכי יצה"ר יש ביניכם? לאמר כי עיקר התורה מהותה ועניינה הוא במעשה, ולא בלב.

לזה אמרו כל ישראל פה אחד; "נעשה ורק אח"כ "נשמע"---

מלקחי הפרשה משיחותיו של מורינו הרב שליט"א

ויאתיו כל לעבדך

וְהָיָה עַל אֶהָרָן לְשָׂרֵת וְנִשְׁמַע קוֹלוֹ בְּבֹאוֹ אֶל הַקֹּדֶשׁ לְפָנַי יִקְרָא וּבְצִאתוֹ יִבְרָא וְלֹא יָמוּת (כח, לה)

איתא בירושלמי (יומא), וכל אדם לא יהיה באהל מועד, ואפי' מלאכים. שנאמר בהם "ופניהם פני אדם", לא יהיו בקדש הקדשים כאשר הכהן הגדול נכנס ביום הכיפורים. ועל כן צוה ה' לעשות בקצה מעילו פעמון זהב ורימון, בכדי שישמע קולו בכניסתו, ויצאו המלאכים משם, ובצאתו ישובו. כן כתב הרמב"ן.

אך במדרש איתא, ר' יהושע בן לוי אומר, משל לבן מלך, שהיה פדגוגו (-מחנכו) נכנס עמו, ללמד עליו זכות. והיה המלך מתיירא שיפגעו בו המקטרגים, מה עשה, הלישו במלבושי המלך וכו'. כך אהרון, אלמלא זכויות הרבה שהיו נכנסין עמו ומסייעין אותו, לא יכול לכנס לקה"ק, מפני מלאכי השרת שהיו שם. מה עשה הקב"ה, נתן לו מדמות לבושי הקודש וכו'. וגם זה הובא ברמב"ן.

ולכאורה, במדרש הזה משמע שהיו מלאכי השרת נמצאים בקה"ק בזמן שהכה"ג היה שם, ואילו בירושלמי משמע שלא היו. והדברים סותרים.

וכתב בספר **ילקוט דוד** שמחלוקת זו, תלויה היא במחלוקת אחרת. שהרי בגמ' (סנהדרין עח.) מצינו, ת"ר הכוהו עשר בני אדם בעשר מקלות בין בבת א' בין בזה אחר זה, פטורים. ר' יהודה ב"ב אומר בזה אחר זה, האחרון חייב. אמר ר' יוחנן, ושניהם מקרא א' דרשו, "ואיש כי יכה כל נפש", רבנן סוברים, דוקא "כל" נפש, אבל אם כ"א הרג מקצת נפש, פטור. וריב"ב סובר, אפי' "כל" שהוא נפש.

א"כ המדרש הנ"ל, סובר כרבנן, ש"וכל" אדם, הוא מי שהוא כולו אדם. משא"כ המלאכים, שמקצתם אדם. והירושלמי סובר כריב"ב, שאפי' מקצת אדם (כל שהוא אדם) לא יהיה באהל מועד.

והנה פרעה הרשע, כאשר רצה לכלות את ישראל ולהשליכם ביאור, אמר בלבו, הן הקב"ה ינקם ממני על מעשי, ואם כן יש לי לגזור שכל שניים ישליכו ילד מישראל, ואז ממה נפשך, לא יוכל להינקם ממני. כי הלא נשבע "ולא אוסיף להכות "כל" חי" במבול, א"כ לרבנן שסוברים "כל" עד שיהא כולו, כאן הרי שניים עשאוה. ולריב"ב, הרי נשבע לא להכות "כל" חי, ואפי' כל שהוא, היינו אומה אחת, וא"כ אינו יכול לפגוע בי.

אך הקב"ה אמר לו, הן אמת שאני סובר כריב"ב, ועל כן אף שעשיתם שניים יחד חייבים הנכם כליה בעבור זה. ומה שאמרת שא"כ איני יכול להביא מבול על אומה שלימה, לא נשבעתי אם אתם תבואו מעצמכם אל המים, ז"ש הכתוב "ויכחשו אויבך לך" שהם מעצמם יבואו אל סופם המר.

הראת לדעת, כי פעמים בכדי לקיים רצון הבורא, אף האדם עצמו רץ אל אחרתו, כדי לקיים גזירתו יתברך. ועל כן פעמים שרואים אנו בעולם דברים משונים, ואין אנו מבינים איך הגיעו בני"א לכלל מעשים כאלו, אך אם נפקח את עיני שכלינו, נראה כי כל הבריאה כולה מסתדרת לפי רצונותיו יתברך, וכל הבריאה כולה רצה לעשות רצונו יתברך.

לקח טוב

פרשת השבוע בהלכה ובאגדה

וַיְהִי הַדְּבָר אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה לָּהֶם לְקַדְּשׁ אֶתְכֶם לְכַהֵן לִי (כט, א)

שואל המעם לועז מדוע נאמר "וזה הדבר", די היה לומר "וזה אשר תעשה", כמו שאמר בפסוק ט'.

והשיב, כי רמז גדול יש כאן. כי בזמן הזה שאין בית המקדש קיים, הדיבור והעסק במעשה הקרבנות מכפר כאילו הקריבו קרבנות שנאמר (הושע יד) ונשלמה פרים שפתינו.

וכן מציינו ששאל אברהם אבינו ע"ה את הקב"ה, כיחטאו בני באיזו זכות יתכפר להם. השיב לו הקב"ה בזכות הקרבנות. אמר אברהם, דבר זה יפה בזמן שביהמ"ק קיים, ובזמן שלא יהיה קיים, במה יתכפרו? א"ל הקב"ה כשיעסקו בלימוד הקרבנות, ייחשב להם כאילו הקריבו.

ומסיים ה"מעם לועז", ומכאן ילמדו עד כמה יקר וחשוב ענין אמירת הקרבנות, קרבן התמיד, ופיטום הקטורת, ואיזהו מקומן, שלפני הזמירות. שהיא תרופה גדולה שאין בה חסרון כיס לטהר עוונות, ובתנאי, שיאמרו אותם בנחת תיבה בתיבה כסופר מעות. ואם חושב שעי"ז יתעכב בביהכ"נ עוד חצי שעה, ויאבד ממון, אז בא מחסרון דעת. שלא יתכן שבגלל עבודת השי"ת, יחסר לו השי"ת מנכסיו.

☆☆☆

ובענין זה, מצאתי בספר "מדרש תלפיות" (אות ב' ענף ברכת הנישואין), שכתב בשם ספר "מנחה בלולה", על הפסוק 'אדם כי יקריב מכם קרבן.' "מכם" - גימטריא מאה. רמז למאה ברכות שמחוייבים לברך בכל יום, שהיא במקום קרבן בזמן שאין קרבן. ושם כ' בשם ס' "שפע טל", וזה תו"ד, מספר מאה, הוא קדוש מאד, שהוא מייחד שם י-ה ב-ה, כיצד? מספר י-ה שהוא 15, נמצא רק בג' זוגי אותיות, והם, י"ה, ט"ו, ז"ח. שעולים יחד מ"ה, הרומז לשם במילוי אלפי"ן. ושם ו-ה, שהוא 11, נמצא בחמש זוגות, והם; ו-ה, ז"ד, ח"ג, ט"ב, י"א. שעולים יחד נ"ה. נמצא שהשילוב של שניהם יחד הוא מאה 100=45+55, ועל כן מאה ברכות הם שמצילים מן הפורענות..

ובהעלת אהרן את הנרות בין הערבים יקטירנה (ל, ח)
מדוע תלתה התורה את הקטרת הקטורת בהטבת הנרות, ומה שייכות ביניהם?

עונה ע"כ השער בת רבים במשל, היה היה זגג אחד, שבמלאכתו היה מייצר עששיות, העשויות זכוכית, ובתוכם היו מניחים הנר, ע"מ שלא תכבם הרוח.

ויהי היום, בא אצלו כפרי אחד, אשר יד ורגל לא היה לו בחידושי העולם, וירא אצלו את העששות הללו, ושאלו לאמר, מה זה? ומה תועלת יש בהם?

א"ל הזגג, כי אם ירצה להך בחשיכה, כאשר רוח סערה בחוץ, יוכל להניח הנר בתוכו, וללכת ללא חשש שיכבה נרו.

שמח הכפרי, רכש בכסף מלא את העששית, והלך לביתו שמח וטוב לב. בהגיע הלילה, נצרך הכפרי לאיזה דבר שהיה מונח בעליית הגג, נטל את העששית, והתחיל עולה עמה. אך לפתע, נתקלו רגליו בדבר מה, נפל הכפרי, נשתברו כל עצמותיו, ואף העששית עמהן.

למחרת, בא הוא אצל הזגג, בקול שבר, ויאמר לו למה רימיתני לאמר, כי עששית זו תאיר את דרכי, הנה הלכתי עמה אמש, נפלתי וישתברו עצמותי.

אמר לו הזגג; האם הדלקת את הנר? א"ל הכפרי; מה פתאום?! וכי מפני מה רכשתי ממך העששית בכסף מלא? האם כדי שאצטרך גם לנר? הלא זה כבר היה לי קודם!

אמר לו הזגג; הוי, כסיל ובער! הלא העיקר הוא אור הנר! אך כדי שלא יכבה ברוח, מכניסים אותו לתוך העששית. ואם לא הדלקת הנר, מה לך תועלת בעששית!?!...

כך ישנם שוטים, החושבים כי לקיים מצוות ה' מספיק במחשבה, וכמו שאומרים 'העיקר הלב' (עיין 'לקחי היום'), אך המה בחושך ילכו כי אינם יודעים שעיקר הדבר תלוי ב'הדלקת הנר' היא המצוה (כי נר מצוה ותורה אור), ואף המחשבה מגינה היא על הנר שלא יכבה, אך מה תועלת בה, בלא ההדלקה בפועל?

וכן מציינו בתפילין, שקודם מניחים של יד שהוא המעשה, ואח"כ מניחים של ראש, שהוא המחשבה. וע"כ אמרו רז"ל שקרקפתא דלא מנח תפילין (- ראש שאינו מניח תפילין) הוא פושע ישראל בגופו. כיון שחושב הוא שמספיקה המחשבה.

וזהו שאמר הכתוב: ובהעלות אהרון את הנרות - להאיר בעולם העליון, במחשבה - יקטירנה, יעשה גם מעשה בפועל כדי שיעלה לרצון לפני אדון כל.

להצלחת ידידינו היקר
רב פעלים לתורה
ותעודה העומד לימינינו
בכל עת
יעקב בן אסתר
ומשפחתו
יבורכו בכל מילי
דמיטב, בשפע ברכה
והצלחה

הגליון בחסות:

בונים
תקשורת
הרווח כולו שלך.
05271-05271

יו"ל ע"י עמותת
"שי למורא - שלומי ירושלים"
ע"ר 58-050-9149
לתגובות והערות ולכל עניני הגליון: ת.ד. 27252 מיקוד
91272 י-ם
דוא"ל: yosefflekach@gmail.com
052-7699595 (תא קולי)
לתרומות והנצחות: מזרחי-טפחות סניף 417
ח-ן 177146